

การปรับปรนทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น
ในอำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรดิติต์ ต่อการเปิดจุดผ่านแดนถาวร
ช่องภูตุ่ ภายใต้กระแสการพัฒนา ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
THE SOCIAL, CULTURAL, ECONOMIC ASSIMILATION OF LOCAL
COMMUNITY IN AMPHOE BAN KHOK UTTARADIT PROVINCE ON
ENTRY THE PERMANENT OPENING OF A PHU DOO INTERNATIONAL
POINT OF ENTRY UNDER THE DEVELOPMENT IN THE GREATER
MEKONG SUBREGION

พุทธินันท์ บุญเรือง^๑ Buddhinan Boonruang

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการเปลี่ยนแปลง ลักษณะการปรับปรนปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การปรับปรนทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของคนในท้องถิ่น และเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางในการแก้ไขปัญหาของส่วนราชการ และคนในท้องถิ่นต่อการเกิดขึ้นของจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตุ่ภายใต้กระแสการพัฒนาในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน ๔๐๐ คน ที่อาศัยอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๔ แห่ง ประกอบด้วย เทศบาลตำบล บ้านโคก องค์การบริหารส่วนตำบลนาชุม องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อเปี้ย องค์การบริหารส่วนตำบล ม่วงเจ็ดต้นของอำเภอบ้านโคก หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ได้แก่ ๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒. ส่วนราชการ ๓. สถาบันการศึกษา และ ๔. เอกชน โดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถามทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ผลการศึกษา ดังนี้

๑. สภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของคนในท้องถิ่นต่อการเกิดขึ้นของจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตุ่ รวมทั้งด้าน อยู่ในระดับปานกลาง การเปลี่ยนแปลงรูปแบบโครงสร้างทางสังคมและพฤติกรรมทางสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

^๑ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มภูมิภาค มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

การเปลี่ยนแปลงแบบแผนทางวัฒนธรรม ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ๒. ลักษณะการปรับปรนทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นต่อการเปิดจุดผ่านแดนด่านถาวรช่องกูดุ่ ชุมชนท้องถิ่นมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป ทำให้ส่งผลกระทบต่อทางธุรกิจการค้าระหว่างประเทศชุมชนท้องถิ่นชายแดน มีความคิดเห็นว่าการผลกระทบต่อทางธุรกิจการค้าระหว่างประเทศต่อการเตรียมสู่ประชาคมอาเซียนของชุมชนท้องถิ่นชายแดนอยู่ในระดับปานกลางในมุมมองของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดน เห็นว่าผลกระทบต่อทางธุรกิจการค้าระหว่างประเทศต่อการเตรียมสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งด้านลักษณะอาชีพและรายได้ การถือครองที่ดิน เป็นต้น ๓. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพบว่า ตัวแปรอิสระที่ศึกษาทั้งหมด ๙ ชุด มีเพียง ๖ ชุดเท่านั้น คือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economy) ปัจจัยด้านทัศนคติที่มีต่อวัฒนธรรม (Atti) ปัจจัยด้านสังคม (Social) ปัจจัยด้านวัฒนธรรม (Culture) ปัจจัยด้านนิเวศวิทยา (Ecology) และปัจจัย ด้านประชากร (Popula) ที่สามารถอธิบายการผันแปรของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของคนในท้องถิ่นต่อการเกิดขึ้นของจุดผ่านแดนถาวรช่องกูดุ่ ด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และ ๔. แนวทางการแก้ไขปัญหาของส่วนราชการและคนในท้องถิ่นต่อการเกิดขึ้นของจุดผ่านแดนถาวรช่องกูดุ่ จากการศึกษาพบว่า หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่น และหน่วยงานเอกชนมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาแบบเชื่อมโยง ๔ ด้าน ได้แก่ การเชื่อมโยงทางกายภาพ (Physical linkage) การเชื่อมโยงทรัพยากรมนุษย์ (Human linkage) การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ (Economic linkage) การเชื่อมโยงทางการเมือง (Political linkage)

คำสำคัญ: การปรับปรนทางสังคม, วัฒนธรรม, เศรษฐกิจ, จุดผ่านแดนถาวรช่องกูดุ่, การพัฒนาในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

Abstract

The objectives of this research were to examine the social, cultural, economic changes of people in the local communities, to investigate the social, cultural, economic accommodation of people in the local communities, to study the factors affecting the social, cultural, economic accommodation of people in the local communities, and to develop policy recommendations and guidelines in solving the problems of government agencies and people in the local communities towards the opening of Phu Doo Border Checkpoint under the development stream of Greater Mekong Sub-region. The samples recruited by purposive sampling were 400 residents in 4 Local Administrative Organizations including Ban Khok Sub-district Municipality, Nakhum Sub-district Municipality, Bo Bia Sub-district Municipality, Muanjedton Sub-district Municipality Ban Khok District; government and private organizations including 1) Local Administrative Organization; 2) Government Agency; 3) Educational Institution; 4) Private Organization. The research instrument was questionnaire and the data was analyzed by descriptive statistics. The results showed that :

1. The changes of society, culture and economy of people in the community due to the opening of Phu Doo Border Checkpoint found that the overall were at the moderate level. The change of social structure and social behavior in overall were at the moderate level. The change in culture, thinking, belief, custom, tradition in overall were at the high level.
2. The assimilate features on social, economic, cultural aspect of the local communities towards the opening of Phu Doo Border Checkpoint had adjust with change condition which indicated that the communities showed adjustment towards the changes of social that affected the cross-border trading businesses. The communities along the border viewed that the impact towards cross-border business in entering AEC was at the moderate level. The government officials in charge of cross-border trading viewed that the impact on cross-border trading in entering AEC were career and income attributes and land possession.
3. The factors affecting the changes showed that, among 9 sets of independent variables, only 6 sets were able to explain the variance of social, cultural, economic changes of

people in local communities due to the opening of Phu Doo Border Check Point at the significance level of .05 that included Economy, Attitude, Social, Culture, Ecology, and Population. 4.The guidelines in solving problems for government agencies and people in the local communities due to the opening of Phu Doo Border Checkpoint found that the government agencies, local administrative organization, local communities, and private organizations had proposed the way integrative problem-solving in 4 domains, as Physical Linkage, Human Linkage, Economic Linkage, and Political Linkage.

Key words: Social, Cultural, Economic Accommodation, Phu Doo Border Checkpoint, Development in Greater Mekong Sub-region

บทนำ

โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion : GMS) เป็นความร่วมมือของ ๖ ประเทศ คือ ไทย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน (ยูนนาน) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวทางการค้า การลงทุนอุตสาหกรรม การเกษตร และบริการ สนับสนุนการจ้างงานและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้น ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือทางเทคโนโลยีและการศึกษาระหว่างกัน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ส่งเสริมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริม และเพิ่มขีดความสามารถรวมทั้งโอกาสทางเศรษฐกิจในเวทีการค้าโลกมี สาขาความร่วมมือของ GMS มี ๙ สาขา ได้แก่ คมนาคมขนส่ง โทรคมนาคม พลังงาน การค้า การลงทุน เกษตร สิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์^๒

อีกทั้งยังมีความร่วมมือกันในหลายด้านได้แก่ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง ระหว่างกัมพูชา ลาว เมียนมาร์ ไทย และเวียดนาม (Ayeyawady - Chao Phraya - Mekong Economic Cooperation Strategy : ACMECS) เป็นกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในระดับอนุภูมิภาค ที่จัดตั้งขึ้น เพื่อใช้ประโยชน์จากความแข็งแกร่งและความหลากหลายของทั้งห้าประเทศสมาชิกเพื่อส่งเสริม การพัฒนาอย่างสมดุล ความร่วมมือ

^๒ มหาวิทยาลัยสงขลาราชนครินทร์, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.trang.psu.ac.th/asean/?p=83.2558>. [๒๖ ต.ค. ๒๕๕๘].

ด้านการอำนวยความสะดวกการค้าการลงทุนภายใต้กรอบ ACMECS จะช่วยส่งเสริมศักยภาพด้านการค้าชายแดนนี้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นำมาซึ่งการสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ที่เกิดจากความร่วมมือทางยุทธศาสตร์ ACMECS นี้ทำให้เกิดโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ตามมาได้แก่การพัฒนาปรับปรุงถนนหมายเลข ๑๑ เส้นทางกู่ดู่-ปากลาย^๓

ภายหลังการประชุมร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจในภูมิภาค (กรอ.ภูมิภาค) มีมติมอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนโยบายต่างประเทศ (สคช.) รับไปดำเนินการ เร่งรัดการยกระดับด่านกู่ดู่ อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นการถาวร โดยให้กระทรวงการต่างประเทศ รับไปติดตามความคืบหน้า กับการประสานงานกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยให้กระทรวงมหาดไทย รับไปวางแผนพัฒนาและเตรียมความพร้อมล่วงหน้าของจังหวัดชายแดนที่มีศักยภาพในการดำเนินการให้แล้วเสร็จ พร้อมเสนอให้กระทรวงมหาดไทย พิจารณายกระดับจุดผ่อนปรนการค้ากู่ดู่เป็นจุดผ่านแดนถาวรฝ่ายเดียว วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นประธานในการเปิดจุดผ่านแดนถาวรช่องกู่ดู่ พร้อมคณะ โดยมี พ.อ.บุญยัง จันดาละสาน รองเจ้าแขวงไซยะบูลี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พร้อมคณะให้การต้อนรับ

จากสภาพดังกล่าวทำให้เกิดกระแสการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ปัจจุบันอำเภอบ้านโคก จังหวัดอุตรดิตถ์ มีความเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตอย่างมากทั้งด้านสังคม ศาสนา วัฒนธรรม และประเพณี อีกทั้งยังเป็นที่ตั้งของการเปิดด่านถาวรช่องกู่ดู่ ซึ่งได้รับการพัฒนาจากภาคส่วนในด้านต่าง ๆ อีกทั้งการเปิดด่านถาวรภายใต้กระแสการพัฒนาในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงทำให้ภาคส่วนรวมถึงพื้นที่มีการปรับตัวให้เข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งการเปิดด่านถาวรช่องกู่ดู่นี้ ทำให้สภาพสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ประเพณีของ อำเภอบ้านโคก จากด่านประเพณีเดิม มาเป็นด่านถาวร มีการเปลี่ยนแปลงไป ประกอบความพร้อมของคน ในชุมชน สภาพพื้นที่ ยังมีความพร้อมค่อนข้างน้อย ซึ่งจะได้รับผลกระทบโดยตรงจากการเปิดด่านถาวร อีกทั้งทิศทางการพัฒนา ปรับเปลี่ยน เปลี่ยนแปลงของคนอำเภอบ้านโคกยังไม่มีทิศทางที่ชัดเจน ในขณะที่ทางภาครัฐเองได้มีนโยบายต่าง ๆ ในการรองรับการเปิดด่านถาวร ทำให้สภาพของอำเภอบ้านโคก โดยเฉพาะชุมชนที่ตั้งอยู่ชายแดนใกล้เคียงกับด่านถาวรช่องกู่ดู่ มีความเปลี่ยนแปลงไปเอกลักษณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมเดิมกำลังหายไป ผู้ศึกษาสนใจที่จะการปรับปรนทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของประชาชนในท้องถิ่น ต่อการเปิดจุดผ่านแดนถาวรช่องกู่ดู่ภายใต้

^๓ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.jpp.moi.go.th/detail.php? section =3&id=18.2558>. [๒๖ ต.ค. ๒๕๕๘].

กระแสการพัฒนาในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง เพื่อเป็นข้อมูล ทางวิชาการและสารสนเทศในการพัฒนาชุมชนเพื่อรองรับการพัฒนาจากภาคส่วนและท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่นต่อการเกิดขึ้นของจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตู
๒. เพื่อศึกษาลักษณะการปรับปรนทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่นต่อการเปิด จุดผ่านแดนถาวรช่องภูตูภายใต้กระแสการพัฒนาในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
๓. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การปรับปรนทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่นต่อการเปิดจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตูภายใต้กระแสการพัฒนาในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
๔. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางในการแก้ไขปัญหาของส่วนราชการและคน ในท้องถิ่นต่อการเกิดขึ้นของจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตูภายใต้กระแสการพัฒนาในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

ประโยชน์ของการวิจัย

๑. ได้ทราบถึงสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของคนในท้องถิ่นต่อการเกิดขึ้นของจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตู
๒. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทำความเข้าใจถึงลักษณะการปรับปรนทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของประชาชนในท้องถิ่นต่อการเปิดจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตูภายใต้กระแสการพัฒนาในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
๓. รู้ถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การปรับปรนทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของคนในท้องถิ่นต่อการเปิดจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตูภายใต้กระแสการพัฒนาในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
๔. เพื่อเป็นประโยชน์ในทางวิชาการและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางในการแก้ไขปัญหาของส่วนราชการและคนในท้องถิ่นต่อการเกิดขึ้นของจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตูภายใต้กระแสการพัฒนา ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การปรับปรุงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของประชาชนในท้องถิ่นต่อการเปิดจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตู๋ภายใต้กระแสการพัฒนาในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology Research) ซึ่งใช้เทคนิควิธีในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย จำนวน ๑๓,๖๔๔ คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แยกออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ ๑. ประชาชน จำนวน ๔๐๐ คน ๒. กลุ่มผู้นำชุมชน ๓. หน่วยงานภาครัฐและเอกชน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม ประกอบด้วย

๑. โครงสร้างเนื้อหาแบบสอบถามแบ่งเป็น ๔ ตอนโดยสร้างขึ้นให้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ และกรอบแนวคิดของการวิจัยดังนี้

ส่วนที่ ๑ เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ มีลักษณะเป็นการตอบแบบตรวจรายการ (Check List) มีลักษณะเป็นการตอบลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ส่วนที่ ๒ เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการปรับปรุงของคนในชุมชนท้องถิ่นในอำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรดิษฐ์ต่อการเปิดจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตู๋ มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ

ส่วนที่ ๓ เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การปรับปรุงทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของชุมชนต่อการเปิดจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตู๋ มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ

ส่วนที่ ๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

เชิงคุณภาพ

เครื่องมือ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์

โครงสร้างแบบสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างมีเนื้อหาอยู่ ๔ ตอน ได้แก่

ตอนที่ ๑ ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการปรับปรน และการปรับปรนของคน
ในชุมชนท้องถิ่น ในอำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรดิตรดิถ์ต่อการเปิดจุดผ่านแดนถาวรช่องภูคู้

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับปรนทาง
สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของคนในท้องถิ่นต่อการเกิดขึ้นของจุดผ่านแดนถาวรช่องภูคู้

ตอนที่ ๓ ผลกระทบทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของคนในท้องถิ่นต่อการ
เกิดขึ้นของจุดผ่านแดนถาวรช่องภูคู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยจะนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปมาใช้ในการ
ประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยดังนี้

๑. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลจากการสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบ
แบบสอบถามใช้สถิติเชิงวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้
สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เสนอเป็นตารางประกอบ
ความเรียงอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลจากการสอบถามเกี่ยวกับสภาพการปรับปรนของคนในชุมชน
ท้องถิ่นในอำเภอ บ้านโคก จังหวัดอุดรดิตรดิถ์ต่อการเปิดจุดผ่านแดนถาวรช่องภูคู้ ตามความ
คิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นโดยใช้สถิติเชิงวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย
(\bar{x}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์น้ำหนักให้คะแนนของแต่ละคำถามและ
ใช้เกณฑ์การแปลผลของข้อมูลของแบบสอบถาม

ส่วนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การปรับปรนทางสังคม
วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของชุมชนต่อการเปิดจุดผ่านแดนถาวรช่องภูคู้ ตามความคิดเห็นของ
ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่า มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นโดยใช้สถิติ
เชิงวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

๒. สถิติสหสัมพันธ์อย่างง่าย

ใช้เพื่อทดสอบสมมติฐานซึ่งเป็นการทดสอบอิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัว
แปรตามในการทดสอบสมมติฐานใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)
ทดสอบที่ระดับนัยสำคัญ (Significant Level - α) = ๐.๐๕

การวิเคราะห์ข้อมูลของคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ และจากการสังเกต นำมาจัดประมวลผลข้อมูลและจัดระบบข้อมูลแล้ววิเคราะห์ลักษณะของตัวแปรแบบวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis and Content Synthesis) ตามประเด็นแต่ละลักษณะของตัวแปร คือ การปรับปรุงทางสังคม การปรับปรุงทางวัฒนธรรม การปรับปรุงทางเศรษฐกิจ

สรุปผลการศึกษา

สภาพการปรับปรุงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของคนในท้องถิ่นต่อการเกิดขึ้นของจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตู

จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลของอำเภอบ้านโคกทำให้เห็นว่าอำเภอบ้านโคกมีสภาพทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจที่อาศัยชายแดนเป็นสำคัญ สภาพทางสังคมของอำเภอบ้านโคกมีการเปลี่ยนแปลง ไปตามกระแสของการเปิดด้านถาวรช่องภูตู โดยเฉพาะด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม และด้านเศรษฐกิจ จากการลงพื้นที่ภาคสนามเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ทำให้ทราบข้อมูลสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของคนในท้องถิ่นต่อการเกิดขึ้นของจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตูรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การเปลี่ยนแปลงรูปแบบโครงสร้างทางสังคมและพฤติกรรมทางสังคมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการเปลี่ยนแปลงแบบแผนทางวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยรองลงมา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความใกล้ชิดสนิทสนมกันของสมาชิกในครอบครัว มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันของสมาชิก ในครอบครัว และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการทำมาหากินที่บ้านเกิดของสมาชิกในชุมชนมีการเปลี่ยนแปลง ในด้านของการเปลี่ยนแปลงแบบแผนทางวัฒนธรรม ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านงานเทศกาลประจำปี เช่น ประเพณีสงกรานต์ มีการเปลี่ยนแปลงในระดับมาก รองลงมาด้านความเป็นมาและความเชื่อต่าง ๆ ในอำเภอบ้านโคก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การลดคุณค่าของประเพณีวัฒนธรรมชุมชนที่มีมาแต่เดิมโดยมีการแก้ไขหรือตัดแปลงให้ต่างจากเดิม

ลักษณะการปรับปรุงทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นต่อการเปิดจุดผ่านแดนด้านถาวรช่องภูตู

การปรับปรุงทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นต่อการเปิดด้านถาวรช่องภูตู ในอำเภอบ้านโคก จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นการปรับปรุงจากวิถีชีวิตดั้งเดิมไปสู่แนวทางใหม่ แนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงของชุมชนท้องถิ่นที่สามารถดำรงอยู่ได้ภายใต้การ

เปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อโครงสร้างของสังคม ประชากร ระบบนิเวศ ล้วนอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ทำให้เห็นว่าชุมชนท้องถิ่นมีการปรับปรน วิถีชีวิตแบบดั้งเดิมไปสู่วิถีชีวิตแบบใหม่ การปรับปรนไปสู่วิถีชีวิตแบบใหม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ การปกครอง ความเชื่อ และวัฒนธรรมประเพณีภายในชุมชนท้องถิ่น เพราะการเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ โดยเฉพาะการเปิดด่านถาวรช่องภูตุนั้นชุมชนท้องถิ่นในอำเภอ บ้านโคก มีการปรับตัวอย่างกว้างขวางเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป การประกอบอาชีพต่าง ๆ ก็มีการเปลี่ยนไปด้วย จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามทำให้เห็นว่าชุมชนท้องถิ่นมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปทำให้เกิดผลกระทบทางธุรกิจการค้าระหว่างประเทศชุมชนท้องถิ่นชายแดนมีความคิดเห็นว่าผลกระทบ ทางธุรกิจการค้าระหว่างประเทศต่อการเตรียมสู่ประชาคมอาเซียนของชุมชนท้องถิ่นชายแดนอยู่ในระดับปานกลาง ในมุมมองของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนเห็นว่าผลกระทบทางธุรกิจการค้าระหว่างประเทศต่อการเตรียมสู่ประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับมาก อีกทั้งแนวโน้มการค้าระหว่างประเทศ เมื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเต็มตัวในปี ๒๕๕๘ ชุมชนท้องถิ่นชายแดนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนเห็นว่าแนวโน้มการค้าระหว่างประเทศมีการเพิ่มขึ้นจากการศึกษา พบว่า ชุมชนท้องถิ่นมีการปรับปรนในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ การปรับปรนลักษณะอาชีพและรายได้ ชุมชนท้องถิ่นมีการ ปรับปรนด้านอาชีพและรายได้โดยแยกอาชีพเป็น ๒ ประเภท คือ อาชีพหลักที่เกษตรกรใช้เวลาในการประกอบมากที่สุด และอาชีพรอง ซึ่งเกษตรกรใช้เวลาว่างที่เหลือจากการประกอบอาชีพหลักและไม่อยู่ในกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม และการปรับปรนการถือครองที่ดิน ชุมชนท้องถิ่นส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่เขตป่าสงวนแห่งชาติทำให้การถือครองที่ดินมีค่อนข้างจำกัดโดยเฉพาะพื้นที่ในเขตบริเวณด่านถาวรช่องภูตุนั้นชุมชนท้องถิ่น ที่อยู่ไกลมีการถือครองที่ดินและประกอบอาชีพเกษตร โดยลักษณะภูมิศาสตร์เป็นภูเขาการประกอบอาชีพที่ยึดถือครองที่ดินจะเป็นการประกอบอาชีพปลูกพืชเป็นส่วนมาก มีการเลี้ยงสัตว์บ้าง ทั้งนี้ในเขตอำเภอบ้านโคกเองเริ่มมีการปรับปรนตนเองด้วยการสร้างที่พักห้องพักขึ้น โดยลักษณะการสร้างก็อยู่ในพื้นที่จำกัดมีเพียงไม่กี่หลังเท่านั้น

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การปรับปรนทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของคนในท้องถิ่นต่อการเกิดขึ้นของจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตุนั้น

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การปรับปรนทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของคนในท้องถิ่น พบว่า พบว่าตัวแปรอิสระที่ศึกษาทั้งหมด ๙ ชุดมีเพียง ๖ ชุด เท่านั้น คือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economy) ปัจจัยด้านทัศนคติที่มีต่อวัฒนธรรม (Atti) ปัจจัยด้านสังคม (Social) ปัจจัยด้านวัฒนธรรม (Culture) ปัจจัยด้านนิเวศวิทยา (Ecology) และปัจจัยด้านประชากร (Popula) ที่สามารถอธิบายการผันแปรของการปรับปรนทางสังคม วัฒนธรรม

เศรษฐกิจของคนในท้องถิ่นต่อการเกิดขึ้นของจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตู ด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ร้อยละ ๕๓.๔ (Adjusted R^๒ = .๕๓๔) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามเท่ากับ .๗๓ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ .๔๐ มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบ (B) .๒๔๘, .๑๖๑, .๒๘๐, .๒๑๐, -.๑๑๕, และ-.๐๘๙ และในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) .๓๑๓, .๒๔๙, .๒๖๔, .๒๐๕, -.๑๓๐, และ -.๑๑๒ ตามลำดับเขียนเป็นสมการได้ดังนี้ $Y_{mtotal} = ๑.๐๐๒ (Constant) + .๒๔๘ + .๑๖๑ + .๒๘๐ + .๒๑๐ + -.๑๑๕ + -.๐๘๙$

สมการพยากรณ์การปรับปรนลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของคนในท้องถิ่นต่อการเกิดขึ้นของจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตูด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในรูปคะแนนมาตรฐานมีดังนี้ $Y_{mtotal} = .๓๑๓ (Economy) + .๒๔๙ + .๒๖๔ + .๒๐๕ + -.๑๓๐ + -.๑๑๒$ ส่วนปัจจัยอื่นได้แก่ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) ปัจจัยด้านสื่อสารมวลชน (Massme) และปัจจัยด้านนโยบายพัฒนาของภาครัฐ (Policy) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางในการแก้ไขปัญหาของส่วนราชการและคนในท้องถิ่น ต่อการเกิดขึ้นของจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตูภายใต้กระแสการพัฒนาในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

จากการศึกษาการปรับปรนของชุมชนในอำเภอบ้านโคก จังหวัดอุตรดิตถ์ ต่อการเปิดจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตูภายใต้กระแสการพัฒนาในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ผู้ศึกษาได้จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางในการแก้ไขปัญหาของส่วนราชการและคนในท้องถิ่นต่อการเกิดขึ้นของจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตู ดังนี้

หน่วยงานราชการ

๑. หน่วยงานราชการท้องที่ที่เกี่ยวข้องควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการพัฒนาเครือข่าย การขนส่งที่มีประสิทธิภาพ

๒. หน่วยงานราชการท้องที่ที่เกี่ยวข้องควรมีการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยต้องเร่งการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายผลผลิตและการกระจายสินค้า ตลอดจนการส่งเสริมแนวทางการบริการจัดการและแหล่งเงินทุน

๓. หน่วยงานราชการท้องที่ควรพัฒนาสมรรถนะของระบบราชการ โดยการเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรบุคคลในระบบราชการและความร่วมมือระหว่างประเทศบริเวณจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตู และด้านประเพณีอื่น ๆ

สถาบันการศึกษา

๑. สถาบันการศึกษาควรเน้นการพัฒนาเรื่องคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น ให้เข้าถึงโอกาสในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ

๒. สถาบันการศึกษาเน้นให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง การฝึกอบรมอาชีพ การให้ทุนการศึกษา การศึกษาทางไกลและทางอินเทอร์เน็ต การสร้างเครือข่ายการศึกษา ความเท่าเทียม ในการศึกษา การแลกเปลี่ยนเรื่องค่านิยมร่วมและวัฒนธรรม

๓. สถานศึกษาเน้นการศึกษาให้กับเยาวชน การพัฒนาผู้นำเยาวชนในการเข้าสู่อาเซียน และการเรียนรู้ตลอดชีวิตบนพื้นฐานสภาพภูมิศาสตร์ในท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยการฝึกอบรมทักษะการดำเนินงานด้านต่าง ๆ

๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสม มีความปลอดภัย

๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเสริมสร้างทักษะในการประกอบการสำหรับสตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มคนชายขอบเพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่

ชุมชนท้องถิ่น

๑. ชุมชนท้องถิ่นควรสร้างจุดเด่นของชุมชนท้องถิ่นโดยการสร้างโอกาสจากการเปิดด่านถาวร ช่องกูดู โดยการค้นหาศักยภาพ จุดเด่นของชุมชนที่หลากหลาย

๒. ชุมชนท้องถิ่นควรรวมกลุ่มหรือการจัดตั้งเครือข่ายของการประกอบอาชีพ ผู้ประกอบการ ให้มีศักยภาพในการแข่งขัน

อภิปรายผลการศึกษา

สภาพการปรับปรุงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของคนในท้องถิ่นต่อการเกิดขึ้นของจุดผ่านแดนถาวรช่องกูดูจากการศึกษาวิจัย พบว่า อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรธานี เป็นอำเภอหนึ่งที่มีเขตพื้นที่ติดอยู่กับชายแดนตรงข้ามกับแขวงไซยะบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว อีกทั้งยังมีจุดผ่านแดนถาวรช่องกูดูตั้งอยู่ที่บ้านม่วงเจ็ดต้น ภายใต้กระแสการพัฒนาเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรธานี โดยเฉพาะชุมชนท้องถิ่นในบริเวณพื้นที่ได้รับการพัฒนาในมิติต่าง ๆ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทำให้สภาพทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของคน ในท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงไปโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปแบบโครงสร้างทางสังคมและพฤติกรรมทางสังคม

และการเปลี่ยนแปลงแบบแผนทางวัฒนธรรม ซึ่งจากการศึกษาทำให้มองเห็นว่าการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ทำให้สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ มีความเปลี่ยนแปลงไปเป็นธรรมดา ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เป็นส่วนหนึ่งของจุดเริ่มต้นของการผสมผสานกลมกลืนทางสังคม วัฒนธรรม สอดคล้องกับ ศิริลักษณ์ ตนะวิไชย^๔ ที่ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของภาคเหนือตอนบน พบว่า สังคม วัฒนธรรมและค่านิยมของประชาชน เปลี่ยนเป็นสังคมเมืองมากขึ้น ประชาชนเลิกประกอบอาชีพเกษตรกรรม หันมารับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมและค้าขาย รายได้ของประชาชนขึ้นอยู่กับผลผลิตทางการเกษตรเปลี่ยนเป็นรายได้จากการรับจ้าง ทำให้เกิดค่านิยมที่มีต่อการประกอบอาชีพส่งผลทำให้ค่านิยมที่มีต่อสังคม และวัฒนธรรมท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย จะเห็นได้ว่าเมื่อสังคมมีการพัฒนามากขึ้นจะส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมตามมา การเกิดขึ้นของจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตู ทำให้มองเห็นว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบโครงสร้างทางสังคมและพฤติกรรมทางสังคม ทั้งด้านความใกล้ชิดสนิทสนมกันของสมาชิกในครอบครัวการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันของสมาชิกในครอบครัวความใกล้ชิดสนิทสนมกันระหว่าง เครือญาติ และด้านการให้ความเคารพ เชื้อพียงผู้อาวุโสการเลียงดูบุตรหลานแบบให้อิสระเสรีมากกว่าการ ตั้งกฎเกณฑ์การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างเครือญาติ และด้านความผูกพันและรักถิ่นเกิดของสมาชิกในชุมชน การทำมาหากินที่บ้านเกิดของสมาชิกในชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากเกิดการเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนมาตรฐานการครองชีพคุณภาพชีวิตดีขึ้น ค่านิยม/แฟชั่นสมัยใหม่ของวัยรุ่นเข้ามาสร้างปัญหาให้สังคมความเจริญแก่ชุมชนมีสิ่งสาธารณูปโภคที่ดียิ่งขึ้นความสามัคคีกันภาพลักษณ์ที่ดีระหว่างคนภายนอกชุมชนกับประชาชนในชุมชน

ดังนั้น หากพิจารณาจากทฤษฎีวิวัฒนาการ (Evolutionary Theory) แล้วก็สามารถที่จะอธิบายปรากฏการณ์ของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น อำเภอบ้านโคกจังหวัดอุดรดิตถ์ ทำให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงของสังคมเป็นกระบวนการที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นขั้นตอนตามลำดับ จากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง ในลักษณะที่มีการพัฒนาและก้าวหน้ากว่าขั้นที่ผ่านมา มีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมที่มีรูปแบบเรียบง่ายไปสู่รูปแบบที่สลับซับซ้อนมากขึ้น และมีความเจริญก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ จนเกิดเป็นสังคมที่มีความสมบูรณ์ ทั้งนี้สภาพการปรับปรุงทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของชุมชนชายแดนต่อการเปิดจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตูและการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนล้วนอาศัยปัจจัยต่าง ๆ

^๔ ศิริลักษณ์ ตนะวิไชย, “การเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของภาคเหนือตอนบนกับการดำเนินงานการศึกษานอกระบบ”, *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๓๔).

รวมกันทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการเปลี่ยนแปลงแบบมีทิศทาง จากการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของคนในท้องถิ่นต่อการเกิดขึ้นของจุดผ่านแดนถาวรช่องภูคู้ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ที่ไม่แน่นอนเป็นฤดูกาลค่าครองชีพและราคาสินค้าสูงขึ้นการกระจายรายได้ไม่เท่าเทียมการจ้างงานและอาชีพใหม่แก่ชุมชน เป็นต้น ทำให้ชุมชนท้องถิ่นในอำเภอบ้านโคกมีการเปลี่ยนแปลงไป สอดคล้องกันกับ พระพิมลธรรมแดงทอง^๕ ที่ได้ทำการศึกษากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ มีการเปลี่ยนแปลงอาชีพหลักและอาชีพรองเป็นอาชีพอื่น ๆ ที่หลากหลายมากขึ้นตามแบบสังคมเมือง ชาวบ้านออกไปประกอบอาชีพนอกชุมชนมากขึ้น รายได้จากอาชีพหลักและอาชีพรองในชุมชนได้รับน้อยลงในขณะที่รายได้จากการประกอบอาชีพใหม่สูงขึ้นกว่าเดิม นอกจากนี้การประกอบอาชีพได้นำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้มากขึ้น ซึ่งต้องอาศัยทุนรอนมากขึ้นตามไปด้วย อีกทั้งการศึกษาของ พุทธินันท์ บุญเรือง^๖ ที่ได้ทำการศึกษากการเปลี่ยนแปลง ทางสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงไปจากการทำในสิ่งที่เรียบง่ายทำกันภายในหมู่บ้าน ทั้งนี้เป็นเพราะประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพในชุมชนศึกษาอยู่ในชุมชนความผูกพันในครอบครัวและชุมชนจึงมีมากเปลี่ยนเป็นการออกไปประกอบอาชีพและศึกษาต่อ ในชุมชนเมืองความผูกพันในครอบครัวและชุมชนไม่ใกล้ชิดมากนักทำให้ความคิดความเชื่อค่านิยมประเพณีของบรรพบุรุษซึ่งเคยเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเปลี่ยนเป็นหน้าที่ต้องปฏิบัติหรือสิ่งที่ควรปฏิบัติ

จากการศึกษาวิจัยการปรับปรนทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่นในอำเภอบ้านโคก จังหวัดอุตรดิตถ์ ต่อการเปิดจุดผ่านแดนถาวรช่องภูคู้ภายใต้กระแสการพัฒนาในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง พบว่า การปรับปรนเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมนั้นไม่ใช่เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับระบบส่วนใด ส่วนหนึ่งที่เป็นอิสระจากระบบอื่น ๆ แต่การเปลี่ยนแปลงส่วนหนึ่งส่วนใดภายในชุมชนนั้นได้มีผลกระทบต่อเนื่องไปยังส่วนอื่น ๆ ของสังคมและวัฒนธรรมด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดความสมดุลซึ่งกันและกันของระบบ แต่ละส่วนซึ่งเป็นไปในลักษณะของการรักษารูปแบบดั้งเดิมที่เห็นว่าดีและยังมีประโยชน์เอาไว้ ขณะเดียวกันก็มีการรับวัฒนธรรมต่าง ๆ จากสังคมภายนอกที่คิดว่าดีเข้ามาผสมผสานเพิ่มเติมด้วยการปรับปรนเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาครั้งนี้คือ

^๕ พระพิมลธรรมแดงทอง, “การเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี”, รายงานวิจัย, (จังหวัดสุราษฎร์ธานี, ๒๕๔๘).

^๖ พุทธินันท์ บุญเรือง, “การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์”, รายงานวิจัย, (มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, ๒๕๕๗).

ความพยายามของชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่ อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุตรดิตถ์ ที่จะก่อให้เกิดสภาพแห่งความเป็นอยู่ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ที่มีความแตกต่างไปจากอดีตอันจะมีผลทำให้ชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุตรดิตถ์ สามารถดำรงชีพอยู่รอดต่อไปด้วย สอดคล้องกับ อัมราภรณ์ ศรีกาญจนพัฒน์^๗ (๒๕๕๕) กล่าวว่าผลกระทบการค้าชายแดนภาคเหนือตอนบนที่มีต่อภาวะเศรษฐกิจท้องถิ่นภายใต้การเตรียมสู่ประชาคมอาเซียนมีแนวโน้มด้านการค้าและการลงทุนรวมทั้งโอกาสด้านการพัฒนาขยายการค้าการลงทุนกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีแนวโน้มสูงขึ้นตลอดจนมาตรการของภาครัฐบาลและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กับการส่งเสริมการลงทุนที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการลงทุนของภาคธุรกิจไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แนวโน้มการค้าการลงทุนตามแนวชายแดนจึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่นในอำเภอบ้านโคก

จากการศึกษาวิจัยทำให้มองเห็นว่าปัจจัยส่วนใหญ่นั้นมาจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจเป็นส่วนใหญ่ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้อำเภอบ้านโคกมีความเปลี่ยนแปลงไปทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอาศัยจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตูเป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเปลี่ยนไปในทางทิศใดก็ตามการพัฒนาในพื้นที่ก็เกิดขึ้นทำให้เกิดผลกระทบตามมาในชุมชนท้องถิ่น เช่นผลกระทบทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการตอบสนองของคนในท้องถิ่นต่อการเกิดขึ้นของจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตูทำให้มองเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของชุมชนชายแดนต่อการเปิดจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตูของชุมชนท้องถิ่น ในอำเภอบ้านโคก จังหวัดอุตรดิตถ์ แม้การเปิดเป็นจุดผ่านแดนถาวรแล้ว แต่ชุมชนเองยังไม่มีความพร้อม ต่อการเปิดเป็นจุดผ่านแดนถาวรยังคงมีภาพของการค้าชายระหว่างพื้นที่ประเทศไทย กับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตรงจุดการค้าเท่านั้นซึ่งแต่ก่อนเป็นเพียงจุดการค้าหรือเป็นด่านประเพณี เมื่อเปิดเป็นจุดผ่านแดนถาวรแล้วการรับรู้ต่อการค้าหรือการค้าเงินกิจกรรมต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตูอีกประการหนึ่งได้แก่ผลกระทบในฐานะเป็นทางผ่านในการขนส่งสินค้า การท่องเที่ยว การเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติ เป็นต้น มีการเปลี่ยนแปลงไปแต่ละมิติ สอดคล้องกับพระพิมลธรรม แดงทอง^๘ ในส่วนของผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของตำบลบางไปไม้ ส่งผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบใน ๓ ระดับ คือ ระดับปัจเจกบุคคล ระดับครอบครัว และระดับชุมชน

^๗ อัมราภรณ์ ศรีกาญจนพัฒน์, “ผลกระทบการค้าชายแดนภาคเหนือตอนบนด้านอำเภอเชียงของที่มีต่อภาวะเศรษฐกิจท้องถิ่นภายใต้การเตรียมสู่ประชาคมอาเซียน”, *วิทยานิพนธ์*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๕)

^๘ พระพิมลธรรม แดงทอง, “การเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของตำบลบางไปไม้ อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี”, *รายงานวิจัย*, (จังหวัดสุราษฎร์ธานี, ๒๕๔๘).

ผลกระทบระดับปัจเจกบุคคลในเชิงบวก ช่วยให้เด็กมีความเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง ทำให้ผู้ใหญ่มีโอกาสศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ส่วนผู้สูงอายุไม่ต้องรับผิดชอบต่อครอบครัวมากเช่นแต่เดิม ส่วนผลกระทบในเชิงลบ กลุ่มเด็กมีความใกล้ชิดกับผู้ใหญ่ในครอบครัวน้อยลง ผู้ใหญ่มีเวลารว่างให้กับครอบครัวน้อย ครอบครัวจึงขาดความอบอุ่น ส่วนผู้อาวุโสลดบทบาทจากผู้นำที่สำคัญต่อครอบครัวและชุมชนมาเป็นผู้ที่พึ่งพิงคนอื่นมากขึ้น สำหรับผลกระทบเชิงบวกระดับครอบครัว ความเป็นครอบครัวเดี่ยวทำให้มีอิสระ ในการคิด การตัดสินใจต่อการพัฒนาตนเองและครอบครัวได้มากขึ้น ส่วนผลกระทบเชิงลบทำให้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวน้อยลง สภาพครอบครัวเป็นลักษณะต่างคนต่างอยู่ เกี่ยวกับผลกระทบในเชิงบวกระดับชุมชนเห็นได้ชัดว่าชุมชนมีโอกาสติดต่อกับสังคมภายนอกมากขึ้น แต่ส่งผลกระทบเชิงลบคือทำให้ชุมชน เห็นความสำคัญของวัตถุ ปล่อยให้ความคิดเชิงวัตถุนิยม เข้ามาครอบงำชุมชนจนทำให้ชุมชนขาดความเป็นเอกภาพ ด้านผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ในเชิงบวกทำให้กลุ่มเด็ก กลุ่มผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุ ครอบครัว และชุมชน ได้ปะทะเรียนรู้วัฒนธรรมและค่านิยมใหม่ ๆ ทำให้มีทางเลือกหลากหลายมากขึ้น ซึ่งส่งต่อการปรับตัวให้อยู่รอดในสังคมปัจจุบัน แต่กลุ่มผู้สูงอายุมีการเปลี่ยนแปลงในส่วนนี้น้อยกว่ากลุ่ม อื่น ๆ สำหรับในเชิงลบการเรียนรู้วัฒนธรรมและค่านิยมใหม่ ทำให้กลุ่มเด็กและกลุ่มผู้ใหญ่ให้ความสำคัญ กับวัฒนธรรม และค่านิยมเดิมน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด จึงมิใช่สิ่งยึดเหนี่ยวกลุ่มคนในสังคมให้มีเอกภาพ ได้อีกต่อไป สิ่งที่เห็นได้ชัด คือ หน่วยของความเป็นครอบครัวอ่อนแอลง ความสุขตามแบบเดิมของครอบครัวสูญหายไป และแม้ชุมชนจะขยายใหญ่จนเป็นที่รวมของกลุ่มชนต่าง ๆ หลากหลายขึ้น แต่ชุมชนถูกครอบงำจากภายนอกมากขึ้นจนชุมชนเกิดความสับสนและขาดเอกภาพด้านผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ทางเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบ คือ ทำให้ผู้ใหญ่ออกไปประกอบอาชีพนอกบ้านมากขึ้น และประกอบอาชีพหลากหลายขึ้นกว่าเดิม กลุ่มเด็กที่อยู่กับคนเฒ่าคนแก่ที่ได้รับความอบอุ่นมีโอกาสซึมซับวัฒนธรรมเก่า ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่กลุ่มเด็กที่พ่อแม่ทอดทิ้งให้อยู่กับคนเฒ่าคนแก่ขาดความอบอุ่นก็จะมีโอกาสซึมซับวัฒนธรรมเก่า ผู้สูงอายุมีความใกล้ชิดกับคนในครอบครัวทุกกลุ่มน้อยลง มีรายได้จากที่ตนเองทำน้อยลง ต้องพึ่งพาคนอื่นมากขึ้น แม้ว่าจะมีอาชีพหลากหลายขึ้น แต่บางครอบครัวมีอาชีพ และรายได้ไม่แน่นอนสำหรับชุมชน แม้จะขยายใหญ่ขึ้นและมีทุกสิ่งทุกอย่างแบบสังคมเมือง มีกลไกตลาดเป็นของตนเอง แต่ชุมชนมีค่านิยมใหม่ที่เน้นวัตถุและเงินว่า มีความสำคัญต่อความอยู่รอดมากขึ้นจึงทำให้วิถีชีวิตของชุมชนแบบดั้งเดิมที่สงบสุขเสื่อมหายไป อีกทั้งสภาพแวดล้อมก็เสื่อมโทรมลง และชุมชนมีปัญหาต่าง ๆ มากขึ้น

การปรับปรุงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่นในอำเภอบ้านโคก จังหวัดอุตรดิตถ์ ต่อการเปิดจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตูภายใต้กระแสการพัฒนาในอนุภูมิภาค ลุ่มน้ำโขง ทำให้มองเห็นว่ากระแสการพัฒนาการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยเฉพาะการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้เริ่มทำให้ชุมชนท้องถิ่นในภูมิภาคเกิดการตื่นตัวปรับเปลี่ยนและเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสของการพัฒนาสิ่งสำคัญที่จะขาดไม่ได้จากการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้นได้แก่ ความท้าทายต่อการพัฒนาของหน่วยงานภาครัฐและท้องถิ่นถึงการพัฒนาในพื้นที่ให้มากขึ้น ความท้าทายดังกล่าวมีอยู่หลายประการด้วยกัน ดังเช่น ความท้าทายของการค้าขายระหว่างประเทศ ความท้าทายการท่องเที่ยว ความท้าทายลักษณะภูมิประเทศ ที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ความท้าทายการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าและบริการให้มีมูลค่าเพิ่มและมีเอกลักษณ์ ความท้าทายการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมให้มีต้นทุนที่มีประสิทธิภาพความท้าทาย การส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดกลางให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินธุรกิจและแข่งขันได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการศึกษา

๑. ผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงการเปิดจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตู ทำให้เกิดการปรับปรุงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของชุมชน โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบในเชิงบวก ได้แก่ ๑) ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ๒) ปัจจัยทางด้านทัศนคติที่มีต่อวัฒนธรรม ๓) ปัจจัยด้านสังคม ๔) ปัจจัยด้านวัฒนธรรม และปัจจัยที่มีผลกระทบเชิงลบ ได้แก่ ๑) ปัจจัยทางด้านนิเวศวิทยา ๒) ปัจจัยด้านประชากร โดยมีอิทธิพลต่อการปรับปรุงรูปแบบแผนทางวัฒนธรรม มากกว่าด้านการปรับปรุงรูปแบบโครงสร้างทางสังคมและพฤติกรรมสังคม ดังนั้น การดำเนินการของภาครัฐที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ควรคำนึงถึงผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดต่อแบบแผนทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงของปัจจัย ด้านนิเวศวิทยา และด้านประชากร

๒. การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นเพียงการศึกษาเฉพาะการปรับปรุงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่นในอำเภอบ้านโคก จังหวัดอุตรดิตถ์ ต่อการเปิดจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตูภายใต้กระแสการพัฒนาในอนุภูมิภาค ลุ่มน้ำโขง เป็นเพียงสภาพโดยรวมยังขาดรายละเอียดในเชิงลึกได้แก่ ด้านศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นกับการค้าขายตามแนวชายแดน และแนวโน้มการค้าขายชายแดนและแนวโน้มการพัฒนาในเชิงพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

หน่วยงานภาครัฐ

๑. ควรศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการกำหนดให้บริเวณจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตูและชุมชนท้องถิ่นบริเวณพื้นที่เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษต่อไป

๒. ควรศึกษาถึงสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาของจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตูและชุมชนท้องถิ่นบริเวณพื้นที่โดยตรงเพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาได้อย่างครอบคลุมมากยิ่งขึ้นเพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาแก้ไขปัญหาต่อไป

๓. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบสภาพเศรษฐกิจการค้าชายแดนของจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตูและชุมชนท้องถิ่นบริเวณพื้นที่ เปรียบเทียบกับจุดผ่านแดนในจังหวัดอื่นที่มีบริบทคล้ายคลึงกันเพื่อเป็นการศึกษาข้อมูลร่วมกันเพื่อนำผลวิจัยที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาการค้าชายแดนของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว หรือ สปป.ลาว ในภาพรวมให้ครอบคลุมต่อไป

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. ควรศึกษาการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนบริเวณพื้นที่ตามแนวชายแดน

๒. ควรศึกษาความพร้อมในด้านเตรียมโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับกับโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ของรัฐบาลหรือการพัฒนาในระดับมหภาคตามแนวชายแดน

๓. ควรศึกษาการบูรณาการการทำงานร่วมกันบริเวณชายแดนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ทั้งในระดับจังหวัด ท้องถิ่น ชุมชนและภาคีเครือข่ายในบริเวณพื้นที่ชายแดน

สถานศึกษา

๑. ควรศึกษารูปแบบการจัดการศึกษานบนพื้นฐานฐานแห่งเทคโนโลยีการส่งเสริมพัฒนากำลังคนที่มีความรู้ความสามารถและมีศักยภาพเพียงพอ มีความสอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจการลงทุนที่เปลี่ยนแปลงไปการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ (The Scientific Information Explosion) ต่อการปรับใช้ ในการจัดการเรียนการสอนและการศึกษาของสังคมในหลากหลายรูปแบบ

๒. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาการด้านศาสตร์ทางภูมิปัญญา (The Emergence of Cognitive Science) มีการพัฒนาและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางภูมิปัญญาที่หลากหลายแขนง เพื่อนำศักยภาพทางภูมิปัญญาที่มีอยู่หลากหลายแขนงมาสร้างสรรค์และแก้ไขปัญหาของ

ชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่โดยส่วนรวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา ให้สอดคล้องต่อความต้องการของสังคมทั้งในภาครัฐและเอกชน

๓. ควรศึกษาถึงรูปแบบการปรับโครงสร้างทางการศึกษา (Restructuring Engineering Education) เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางสังคม จัดให้มีกระบวนการทางการศึกษาและการเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบวิธีการ การจัดระบบการเรียนการสอนและการศึกษาวิจัยในลักษณะเป็นกลุ่มเครือข่ายเชื่อมโยงความรู้ระหว่างสถาบันการศึกษาในพื้นที่

ชุมชนท้องถิ่น

๑. ควรศึกษารูปแบบหรือแนวทางการพัฒนาคนสังคมคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจพอเพียงการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจได้แก่การคุ้มครองเกี่ยวกับความจำเป็นพื้นฐานทางเศรษฐกิจการ มีงานทำการมีสุขภาพที่ดีและการสนองตอบทางวัตถุในกรณีอื่น ๆ

๒. ควรศึกษารูปแบบหรือแนวทางการพัฒนาส่งเสริมความสามัคคีทางสังคมการจัดสวัสดิการชุมชนดูแลคนในชุมชนครอบคลุมทุกเพศทุกวัยและคนด้อยโอกาสตั้งแต่เกิดจนตาย มีประเภทสวัสดิการที่จัดครอบคลุมกว้างขวางตามความจำเป็นของชุมชน

๓. ส่งเสริมให้ชุมชนมีทุนทางสังคมที่หลากหลายมากกว่าทุนที่เป็นตัวเงินทั้งทุนทางทรัพยากรทุน ภูมิปัญญาทุนทางวัฒนธรรม ฯลฯ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

๑. หน่วยงานภาครัฐ ควรพิจารณาข้อเสนอแนะแนวทางจากข้อเสนองานวิจัยปรับใช้ในการพัฒนา โดยนำจุดแข็งของหน่วยงานภาครัฐมาใช้ในการบริการจัดการโดยมีทิศทางการพัฒนาสังคมที่ชัดเจนมีเครือข่าย กลไก สนับสนุนการดำเนินงานทั้งในมิติของพื้นที่และมิติของกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์ทั้ง ๔ ด้าน เป็นข้อมูลเสริมสร้างในการพัฒนาเชิงพื้นที่

๒. สถานศึกษา ควรพิจารณาข้อเสนอแนะแนวทางจากการวิจัยเพื่อปรับใช้ในการพัฒนาหรือส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ เพื่อใช้ในการจัดการศึกษาและการเรียนการสอน เช่น ระบบการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ระบบการจัดประชุมทางไกลระบบ e-Learning ให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงในชุมชนท้องถิ่นบริเวณพื้นที่

๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรพิจารณาข้อเสนอแนะแนวทางจากข้อเสนองานวิจัยปรับใช้ในการพัฒนาโดยอาจกำหนดเป็นแนวทางหรือยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง จากการพัฒนาในพื้นที่

๔. ชุมชนท้องถิ่น ควรพิจารณายุทธศาสตร์หรือแนวทางเพื่อพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยต้องเร่งการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีขีด

ความสามารถในการแข่งขัน โดยการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายผลผลิตและการกระจายสินค้า ตลอดจนการส่งเสริมแนวทางการบริการจัดการและแหล่งเงินทุน

๕. ภาคเอกชน ควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดแนวทางการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชนและสินค้าการเกษตรอย่างครบวงจร ตั้งแต่การผลิต การออกแบบ การบรรจุภัณฑ์และการตลาด โดยส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ และน้อมนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบอาชีพ เร่งพัฒนาและส่งเสริมเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนให้เข้มแข็งและแข่งขันได้ ตลอดถึงแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว เส้นทางเชื่อมโยงเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว การบริการ การตลาดและการประชาสัมพันธ์ และคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP)

เอกสารอ้างอิง

พระพิมลธรรม แดงทอง. “การเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี”. รายงานวิจัย. สุราษฎร์ธานี, ๒๕๔๘.

พุทธินันท์ บุญเรือง. “การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์”. รายงานวิจัย. อุตรดิตถ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, ๒๕๕๗.

มหาวิทยาลัยสงขลาราชนครินทร์. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

<https://www.trang.psu.ac.th/asean/?p=83> [๒๖ ต.ค. ๒๕๕๘].

ศิริลักษณ์ ตนะวิไชย. “การเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของภาคเหนือตอนบนกับการดำเนินงานการศึกษาจากระบบ”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ,๒๕๓๔.

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

<http://www.jpp.moi.go.th/detail.php?section=3&id=18> [๒๖ ต.ค. ๒๕๕๘].

อัมราภรณ์ ศรีกาญจนพัฒน์. “ผลกระทบการค้าชายแดนภาคเหนือตอนบนด้านอำเภอเชียงของที่มีต่อภาวะเศรษฐกิจท้องถิ่นภายใต้การเตรียมสู่ประชาคมอาเซียน”. วิทยานิพนธ์. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๕.

